ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ

Ս. Աթոռոյս միաբան Ուրարակիր Մարտիրոս տէր Յովհաննէսեան՝ անցեալ սեպտեմբեր ամսոյ 24-ին փոխեցաւ յաւիտեանս, և մարմինը միաբանութեան գերեզմանատան մէջ ամփոփեցաւ։

Այն սա ծնած էր 1847 թուականին հոկտ. ամսոյ 7-ին յԷրզրումոյ Երասխաձոր Գաւառի փանիկ գեղջ մէջ։ Իսկ 1866 թուականին սեպ. 4-ին արժանացած էր Ուրարակրութեան։

Արդարև իւր հեզաբարոյ և խոնարհ վարուք ոչ միայն համայն Ս. Ուխտիս սէրը գրաւած էր, այլ և ըստ բաւականին հմուտ ըլլալով Հայերէն լեզուին և մանաւանդ գործունեայ և ժիր իւր պաշտօնին մէջ, մեծ ցաւ ներգործեց ամենեցուն։

Ս. Երուսաղէմի շատ ուխտատեղիներուն մէջ եղածին նման, Բեթղեհէմի Այրին մէջ ալ, երեք կրօնական ազգք՝ Հայք, Յոյնք և Լատինք պատկեր դնելու և պատարագելու հաւասար արտօնութիւններ ունենալով, 'ի հնուց 'ի վեր երեք ազգերն ալ իրենց որոշեալ ժամանակներուն կը կատարէին իրենց որոշեալ պաշտամունքներն, և իւրաքանչիւրին յատուկ անօթներէն զատ, սրբավայրին վերաբերեալ ընդհանուր նորոգութիւններն երեք ազգաց կողմէն կըլլային հաւասարութեամբ։

Յայտնի է որ ասկից մէկ երկու ամիս առաջ, դեռ Տեղապահ Սրբազանը չհրաժարած, Լատինք յիշեալ Ս. Այրին խորանին վարագոյրն և Հայոց և Յունաց պատկերներն այրած էին գողունի կերպով, և յետոյ վարագոյրը իրենք միայն նորոգել կուզէին, որպէս զի այրին նորոգութեան իրաւունքը միայն իրենք ստանալով, օր մ'ալ Հայոց և Յունաց պատկերները դնել չտալու իրաւունք ունենան, և Այրը իրենց սեպհականեն։ Ասիկայ մեծ վէճ մը ըլլալով, մէկ կողմէն Հայոց և Յունաց, և միւս կողմէն Լատինաց մէջ, այն ժամանակը հեռագրաւ ծանուցուեցաւ նաև հոս Ազգային Վարչութեան Ազգին իրաւունքը յարգուելու մասին Բ. Դրանէն ստիպողական հրաման խնդրուելով։ Այն միջոցներուն, թէև Ազգային վարչութիւնը Տեղապահ Սրբազանին պատուէր տուած էր որ Խառն ժողովոյ որոշում չտուած բաներուն համար Բ. Դուռը չդիմէ, բայց Տեղապահ սրբազանը գործին ստիպողականութիւնը տեսնելով, առանց Խառն ժողովոյ որոշմանը սպասելու Բ. Դրան դիմած և անոր արդար հրամանը խնդրած էր այս մասին, և պէտք եղած հրամանը իսկ զրկել տուած, որ յետոյ Խառն ժողովոյ կողմէն Տեղապահին յանցանք ալ համարուած էր։

Այժմ հաւաստիքմ ալըկրէ տուած տեղեկութիւննուս համեմատ այս խնդիրը կարգադրուեր է երից ազգաց իրաւանցը համեմատ, սա կերպով որ վարագոյրը կառավարութեան կողմէն պիտի նորոգուի եղեր, և երից ազգաց պատկերներն ու զարդերն ալ պիտի դրուին եղեր, ինչպէս որ էն եղեր ասկից առաջ։ Արարատ (Պօլսոյ) Թիւ 15։

Երկուշաբթի օրը կայսրուհին մասնաւոր կերպիւ իր ներկայութեան ընդունեց արքունի ճարտարապետ Վ. սեհմ. Սարգիս և Յակոբ պէյերը, և անոնց ճարտարապետական տաղանդը գովելով Պէյլէրպէյիի և Չարաղանի պալատներուն ծրագիրը խնդրեց։

Երէկ ալ Չրաղանի պալատը պտըտած ժամանակ դարձեալ երկարօրէն խօսակցեցաւ ճարտարապետ պէյերուն հետ, և անոնց ճարտարութեանն ու գեղարուեստական փափուկ և կիրթ ճաշակը գովելով տաճկական բաղնիքի մը ծրագիրը խնդրեց Յակոբ պէյէն։ Մասիս օրաթ. Թիւ 435։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՅՕՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ՍԻՆՈԴԻ

Օգոստ. 29։—Շամախւոյ վիճակին Զանկեզուրն գեղջ Եկեղեցւոյ Յովհաննէս քահանայ Փիրուզաղեանց՝ նախ՝ հակառակ Եկեղեցական կանոնաց արգելեալ աւուրց մէջ, երկրորդ՝ ընդդէմ յօժարութեան օրիորդին խօսեցելոյ՝ պսակի խորհուրդ կատարելոյ աղագաւ՝ յիշեալ Եկեղեցւոյ դուռը առանց փիլոնի՝ վեցամսեայ ապաշխարանաց ենթարկեցաւ ՚ի քաւութիւն ծանրակշիռ յանցանացն և ՚ի զգուշութիւն առ յապայն։

Սեպտ. 19։—Սևանայ Ընապատի վանահայր Արժ. Յարութիւն վարդապետն Մէրճանեանց ըստ խնդրանացն՝ արձակեցաւ վանահայրութեան պաշտօնէն յիշեալ Ընապատի, և ՚ի տեղի նորին կարգեցաւ Արժ. Կարապետ վարդապետն Պիւլիւլեան՝ պարտաւորելով միանգամայն ընդ փոյթ (համաձայն կանոնաց վանական դպրոցաց) մի ուսումնարան հաստատել յիշեալ վանուց մէջ և նշանակել արժանաւոր մի ուսուցիչ։

Սեպտ. 17։— Համաձայն յայտարարութեան փոխ.—թեմակալին Երևանայ և ըստ ընտրութեան և խնդրանաց ժողովրդեան Նորաշէն գեղջ՝ Պարոնայք Մարգարէ Մելիք Նազարեան, Յարութիւն Տէր Մկրտչեան Տէր Յովհաննիսեանց, Գէորգ մահտեսի Բաղդալեան, և նոցին օգնականք՝ Վարդան Խաչակեան, Եւագ Տէր Վարդանեանց և Բարսեղ Խալմբրեանց, յիշեալ գեղջ Եկեղեցական դպրոցին հոգաբարձութեան պաշտօնին մէջ հաստատուեցան՝ Վերահսուչ ունենալով իւրեանց բարեկրօն Ստեփաննոս քահանայն իւրեանց Եկեղեցւոյ։

Նոյնպէս՝ պարոնայք Ստեփաննոս Յակոբեան և Վարդան Միքայէլեան՝ Խանլըղլար գեղջ Եկեղեցական դպրոցին Հոգաբարձութեան պաշտօնին մէջ հաստատուեցան։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՑ։

Յօգուածիս վերնագիրը մեր ընթերցողաց մի քանիսի աչքին որ ընկնի՝ նախ և առաջ՝ պիտի զարմացմամբ հարցնեն. «Այս ի՞նչ բան է. մի կողմից ուսումնարաններ են հիմնում, ամենայն կերպ հրաւիրում ժողովրդի համակրութիւնը դէպի այս հիմնարկութիւնքը. միւս կողմանէ՝ գրում են և հրատարակում այդ իսկ հիմնարկութիւնների վնասակար ազդեցութեանց մասին. ժողովուրդը ի՞նչ պիտի կարծէ» ։— Այդպիսի ընթերցողաց մենք կը պատասխանենք թէ՝ ժողովուրդը մի գործի որ ձեռնամուխ է լինում կամ հրաւիրւում նպաստաւորութեան,